

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
György Jakab Márton
könyvkereskedése
hová
lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hír-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitott cikkeket
soranként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

A kis üstök.

Csik-Szereda, márcz. 5.

Vármegyei közigazgatási bizottságunknak mult félévi jelentésében egy oly eszme vetetett fel röviden, mely kellő apparátussal előkészítve és statisztikai adatokkal támogatva, nálunk nagyon megszívlelendő közgazdasági orvosszernek képezhetné alapját a mai szociális bajok közepette.

Lapunk mult számában röviden volt is említés téve a jelentés ezen ágáról. De érdemes az, hogy vele minél többször és behatóbban foglalkozzunk s bár oly mérvben tehetnők ezt, hogy azok is meghallanák, kik az ország közgazdasági ügyeit intézik s kik különösen most azon törik a fejüket, hogyan lehetne a napról-napra fenyegetőbbé váló szociális bajokat elhárítani.

A gazdasági válság okainak tüркészése közben, úgy futólag, rámutat a jelentés arra, minő hátrányai vannak egy ilyen elzárt vidéken, milyen a miénk, a pénzügyi törvények azon intézkedésének, hogy a szesznek gyárilag való előállítását támogattatván s ez irányban majdnem monopolizáltatván, annak házilag való előállítását nemcsak megnehezítve, de valósággal lehetetlenné van téve, mely körülménynek úgy a gabonaárak lenyomására, mint az állattenyésztés megnehezítésére és drágábbá tételére nemcsak nálunk, de az egész országban közvetlen befolyása van. Miből önként következik, hogy ezen törvényes állapot, végső következményében a gazdasági válság egyik legfőbb oka.

Mig a kis üstökkel való pálinka főzés szabad volt, addig a kisgazda fölösleg termését kifőzte pálinkává s a főzés után nyert mellék terményeket, moslékot, malátát állataival felételve majdnem úgy értékesítette, mintha ma nyers gabonáját megdaráltatja s úgy adja állatainak moslékul.

A szeszgyárak mai monopoluma mig

ma tehát lenyomja a gabna árakat, addig egyuttal lenyomja az állat árakat is, mert manapság a mi kisgazdánk kénytelen csak a rendes állatállományt adni és venni s alig van módja rá, hogy gazdálkodása körében állat hizlalással is foglalkozzék, mert a hizlalás ma már csak a szeszgyárak monopoluma.

Tagadhatatlan, hogy a szeszadó és a szeszárulás államunknak ma már oly jelentékeny bevételét — majdnem megélhetési forrását — képezi, hogy ezen jövedelmi forrás megcsökkentését alig lehetne még csak felemlíteni is. Azonban, ha az ember mélyebben belenéz ezen forrás eredetébe, hirtelen úgy ötlik szemébe, mintha más utja és módja is lehetne a mai jövedelemnek megfelelő jövedelmet minden nagyobb kockázat nélkül behozni az állam részére s mégis a kisgazda mai nyomott helyzetén is lehetne segíteni.

A közigazgatási bizottság jelentése kapcsán, nem azért szólunk hozza ezen kérdéshez, mintha valami homiontő eszme feltalálásának dicsősége kápráztatna, hanem felhozzuk szárazon azért, hogy azok, kik az országos pénzügyi politikát csinálják és vezérik, esetleg ne feledkezzenek meg azon vonatkozásról sem, melylyel az állam szesz jövedelme a kisgazdát, a föld népét terheli s megélhetésének egyik fonálát kezében tartja.

A megoldás módjaira nézve fel van említve a jelentésben, hogy a mai jövedelemnek megfelelő bevétel az által is el volna érhető, ha a községek akár a szeszitalmérés állami megváltásának alapját képező összegek fizetésével, akár a mai tényleges jövedelemnek biztosításával és fizetésével megrovatnának. Alig ismerünk vagy feltételeziünk oly községet, mely ezen kiróvást a legkészségesebben el ne vállalná annak fejében, hogy területén a szeszfőzés bizonyos korlátok közt szabaddá tétessék mindenkinek.

Ezen módozat mellett tehát az államnak e réven várható jövedelmei nagy része biztosítható volna. Itt azonban nem kell felednünk azt, hogy ezzel még csak egy része volna biztosítva az állam bevételének, mert a bevételnek jelentékeny részét képezi a szeszgyáraktól befolyó jövedelem is. Ha tehát ezt is számításba vesszük, akkor igen növekednék a községekre rovardó teher, vagyis az államnak fizetendő jövedék összege, de nem hisszük, hogy még ezzel együtt is készséggel el ne vállalnak annak hordozását.

Más oldalról pedig szép összeg megtakarítást lehetne elérni az állam részére a ma szükséges pénzügyi személyzet nagy létszámának leszállításával és a mai terhesen komplikált kezelés és ellenőrzés egyszerűsítésével.

A fenn elmondottak bármilyen laikus avagy naiv okoskodás színezetével birnak is első tekintetre valamely rubrikás pénzügyi kapacitás előtt, de annyi jogot el nem lehet vitatni tőlük, hogy talán e téren is lehetne már újabb gondolatokat ébreszteni az iránt, hogy az államjövedelmeinek állandó fokozása közben a kisgazdák meritális érdekei is fontolóra véteessenek s ott, hol arra ut és mód van, ezen érdekek tekintetbe is véteessenek.

Haladó vidék.

A fővárosi hírlapok nem nagy gonddal szerkesztett rovata a „Vidék“, a melyben azonban mindazonáltal városaink haladásáról és föllendüléséről igen érdekes közlemények olvashatók. Helyes! Mert valóban abnormis állapot az a különbség, mely a mai fővárosunk és a vidéki városok között általában létezik. A külföldön a provinciális városok birnak, modern városi fejlődéssel, művészeti koloniákkal, virágzó kultur-intézményekkel és nálunk Budapest után semmi sem következik. A magyar szellemi művelődésnek minden intézménye koncentráltva van, nem jut nekünk semmi. Egy

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Egy székely katonaköltő a mult századból.

— T. Nagy Imre. —

II.

Dr. Gyalui Farkas így folytatja tovább:

„Egészen külön figyelmet érdemel e füzet egyik legszebb darabja, mely egy párját vesztett „görrlitze“ panaszáról szól.

Egy árva görrlitze madár
Kinek nincsen olyan határ
Mely kedvét találhassa
Lábát megnyugtassa.

Fogva látván édes társát
Asszu ágra szál, siralmát
Igy kezdi keservesen,
Hogy éppen megepedgyen
„Jaj keserves árvaságom
Elvesztettem édes társom.“

„Majd miután elmondja, hogy soha sem jut igaz vigaságra, így folytatja:

... Lábom nem teszem zöld ágra
Holtig érte busukok
Asszu ágon burukkolok.
Bánatom magamban tartom.
Szívem sebét nem mutatom
Mi legyen ez, a tuga
Ki maga is próbálja.

„Fölsóhajt aztán:

Nincsen penna, ki leírja, ezt tudhatná magyarul
Irjon ám nagy kinokat, de nem jedzi bajomat

„Van néhány jó humorral tele vers, vagy ha úgy tetszik rigmusos próza a füzetben. Egyikét T.

Nagy Imre közölte. Ez egy verses gunydal a német ellen, így kezdődik:

Enim pluntrát németi
Matár Emper neveti.

„Az egész vers közölve van a „Figyelő“ amaz évfolyamában. Ez a vers azt hiszem már szájhagyomány utján maradt fenn.

„Van azonban eredeti humoros verse is Adorjának. Én annak tartom „A kortsmán levő asszonyok éneke“ címűt, mely az iszákos asszonyokkal évelődik. Ezzel a tárggyal szívesen foglalkozik a strázsamester uram, két verse is van róla s az egyik, a leghosszabb az egész gyűjteményben, 26 strófából áll, ennek czime: „A z iszákos asszonyokról.“ A rövidebb: „A kortsmán levő asszonyok éneke“ így kezdődik:

Örömben a szívem épen megmozdula
Mert régen szonjuhozott torkom megmosula
Ez az oka, hogy örvendek,
Mert ma jókat hörpentettek.

„Tréfás „Az elveszett pipáról“ szóló ének is.

Csuda dolog, csak nem régen történt
Hogy a pipa indított nagy örvént
Kin az ég és föld rendez módgyuk szerint
Siránkoznak velem mind fejenként. stb.

„Nem kevésbé sikerült, sőt a legjobb a gyűjtemény vidám versei között „A vén leány örömeiről“ szóló. Ezt befejezésül kiadom egész terjedelmében, még csak annyit jegyezve meg, hogy ha valaki részletesebben kívánna foglalkozni ezzel a vers füzettel, az bizony nem teljesítene hasztalan munkát.

A vén leány örömeiről szóló vers 14 versszakból áll, az első így hangzik:

Jaj, nagy öröm fogta be szívemet
Mert fejem gyöles lepte bé fejemet
Rég töl fogva kit hordoztam
Oda van a párta, úgyse meg a gutta!

Az utolsó így szól:

Mert ötvenhét esztendeje szünte,
Hogy a párta felhagott fejemre
Itétek is talán aztot,
Hogy a fejemhez forrott;
De már oda a párta
Ússe meg a gutta. Amen.

Eddig tart dr. Gyalui Farkas közleménye, melyből csak a hosszabb versek közlését hagytam el.

Nem azért szölok hozza, mintha el akarnám vitatni dr. Gyalui jóindulatu feltevéseit, hanem azért, hogy a magamét igazoljam.

Először is id. Adorján Imre 1794-ben születvén s a folyó század 70-es éveiben halván meg, ő nem lehetett a mult század költője, levén ő a mult század befejeztével hat esztendőes gyermek.

Ezzel tehát az én föltevéssem végérvényesen igazolva van.

Azt is állítottam, hogy az öreg Adorján inkább csak másolta ama verseket, melyek a mult század közepén és azután a székely határörök közt forogtak közzsájon s hogy ez a versgyűjtemény voltaképen csak az ő irásgyakorlata, melyet titkon elbujva, s mint ő előttem annak idején saját szájával mondotta — a jászolyban irogatott össze.

pár szép palota kerül Pozsonyban, Szegeden, Aradon, de ez még nem város, városi mivoltában sokat szépül Debreczen és Kolozsvár, de nincs olyan egyetemes és egészséges fejlődése, hogy provinciáján, mintegy fokust képezzen, melyhez iparkodik a fokozatos nagyvárosi létel minden tényezője.

Mindazonáltal nem vagyunk minden biztató tünet nélkül. Valamelyes áramlat érezhető, mintha a vidék fel volna rázva álmaiból. Nagyváradon, Aradon vízvezeték készül, Érsekújváron, Hódmezővásárhelyen, Csabán dohánygyár fölállítását tervezi az állam. Szatmárt, Pécsert állandó színházat építenek. A villanyvillágítás ügyében minden városban van immár akció, a mindent koncentráló törekvéseket. Az állami kormányzás sem vallja programmul és így a provinciális városok fejlesztése jut feladatnál.

Az új közigazgatási reform sokat fog lendíteni e téren. A jó közigazgatás színe ke nem jár a jó területbeli elhelyezés lévén, a megyék okvetetlen kifognak kerekítettnek és így azon városok néznek a fejlődés reményei felé, a melyeket geográfiai fekvésük predesztinál megyei és járási központokul. Hibetű, hogy a kormány e tekintetben túl fogja magát tenni a megindítandó deputációzásokon és nem lesz meg az az anomália, hogy csak egyet említsünk míg Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megyének 12605 km. területe van, Csanád megyének területe 1618 km. Ez azonban egy geográfiai csoportosítás, mely a városok fejlődésére hasznos lesz, de a magyar városok fejlődését ne ilyen kínálkozó alkalmaktól várjuk.

Hát mitől?

Attól, hogy óhajtsunk egy magyar középosztályt, mely szívós akarattal önmaga erejére támaszkodik, melynek a kilátásban lévő alkalom kedvezően felhasználandó körülmény, nem pedig a példabeszéd sült galambja, melyért, hogy a költővel szóljunk: „buzgó imádság epedez sokaknak ajakán.“ Beksits Gusztáv a magyar zsurnalisztika atyamesterének legnagyobb agitációját lehelő cikkei a magyar városok jóvoltáért irattak, mert bölcsen belátta ezt a szingazdagon író publicista, hogy a magyar faj szupremáciája nem is képzelhető el másként, mintha magyar városainkat nagygyá teszik, fejlesztjük. Olvassuk és okuljunk tehát a fővárosi sajtó lenézett „Vidék“ rovatából.

A gazdasági egyesületből.

A csikmegyei gazdasági egyesület igazgatóválasztmányá felyő évi február hó 27-én Madár Imre alelnök vezetése mellett ülést tartott. Az ülés lefolyásáról a következőket közöljük:

Első sorban a földmívelési miniszter magas leiratai olvastattak fel, melyek közül kiemeljük az érdekesebbeket.

Ezen állításom mellett most is megmaradok egész határozottsággal, mert én az öregem mint derék ügyes székely embert ismertem, de rajta a költői hajlandóságnak soha legkisebb jelét sem ismertem fel. Bár azon időben, mikor én őt ismertem, én is csak tanuló voltam s ezen okból nem tételezhetek fel magamnak olyan tehetséget, hogy akkor feltétlenül elbírálhattam volna az vénját, de mai visszaemlékezésem csoportosítása utján, majdnem kizártnak tekintem a fellevét.

Azt állítottam és azt állítom most is, hogy az Adorján versgyűjteménye egy olyan gyűjtemény volt, a milyen azon időben és még később is, minden irástudó embernek volt. Akkor a verses könyvek ritkák és drágák voltak, sőt gyűjteményes kötetek éppen nem lévén, mindenki maga írta össze a neki tetsző verseket, akár hallomás, akár másolás útján. A szóban levő füzet is ilyen. Ezen állításomat igazolja az is, hogy a füzetben levő egyes darabok némelyike helyes vers alakba van foglalva, illetőleg írva, míg más darabok csak rimes próza alakjába. Én azt tartom, hogy a verses alakba írottakat Adorján másolta, a rimes prózába írottakat pedig hallás után, avagy diktálás után írta.

Ezen állításom mellett tanuskodik ifj. Adorján Imre ny. főgimnáziumi tanár, ki maga is ezen meggyőződésben van a versfüzet felől.

Mikor tehát így ezen témával végeztünk, ha a szerzőt akarjuk keresni, azt is majdnem egész bizonyossággal megtaláljuk az Adorján családban.

Mikor ama verses füzetből a „Figyelő“ cz. irodalom történeti folyóiratban két darabot közöl-

Leküldte az egyesülethez egy kisebb takarmánynosnak tervezetét és költségvetését. Az igazgatóválasztmány a tervezetet közön-ttel fogadja s miután a takarmányst helyesnek és czélszerűnek találta, elhatározta, hogy másolatban mindazoknak megküldessék, kik ez iránt az egyesületi titkári hivatalhoz fordulnak.

Felhívta a miniszter a gazdasági egyesület figyelmét a műtrágyázási kísérleteket megértető fénynyomatú képek kifüggesztésére. Ezen leiratot az igazgatóválasztmány azon hozzáadással vette tudomásul, hogy a magas rendeletnek már is elég van téve.

A miniszter felhívja az egyesületet, hogy a működése területén mutatkozó bikaszükséglet iránt tájékozást szerezve tgyen jelentést az iránt, hogy mely községek volnának bikával ellátandók és hogy hány darab bikának elhelyezését vállalja magára.

Miután a vármegyei bikaszükséglet fedezésére az egyesület bikanevelő telepet állított fel, melyből pár év múlva a vármegyei bikaszükséglet teljesen fedezhető lesz; tekintettel erre, de tekintettel arra is, hogy a tenyészbikák helyes irányú közvetítésére leginkább a gazdasági egyesület van hivatva, felkérendő lesz a földmívelési miniszter arra, hogy a bikatelepet jövőre nézve is méltóztassék segélyben és magas támogatásban részesíteni, mert ilyen körülmények között az egyesület néhány év múlva nem csak olesó árban, hanem ingyen is oszthat ki tenyészbikákat.

Az állatállomány 1894/5. évi takarmányozásról szóló és az alispán által átküldött előirányzatot az igazgatóválasztmány tudomásul vette.

Ezután a gyergyói gazdakörrel szemben fennálló számadás intézettel el oly formán, hogy a kör által az egyesület pénztárába befizetendő lesz 42 frt 21 kr. a még 1891-ből származó 34 frt 35 krnyi követelésének visszafizetése alól pedig a kört felmenti.

Főispán ur megkeresése folytán az egyesület igazgatósága az alsíki méhész-egyesületnek a magas miniszteriumhoz 500 forint államsegély iránt intézet kérelmét oly véleménynyel terjeszti vissza, hogy a főispán ur 150 frt segélynek kiutalását méltóztassék a miniszteriumnál javaslatba hozni.

Az állattenyésztési szakosztály f. évi január hó 2-án tartott ülésén felvett jegyzőköny felolvassása után az igazgatóság elhatározta, hogy a kisebbre ajánlott Miska nevű bika, miután átöröklő hibával nem bír, maradjon meg továbbra is az állományban s ha a tavasz folytán nagyobb bikaszükséglet fog mutatkozni s átvételére valamelyik község jelentkezik, a legmérsékeltőbb áron eladandó lesz.

A marosvásárhelyi ker. és iparkamara felhívása folytán titkár megbízott, hogy nevezett kamarával a mezőgazdaság 1894 évi állapotára vonatkozó adatokat közölje.

Az 1895-ben tartandó országos gazda-kongresszusra képviselőül kiküldetett Borszéki Soma alapító tag s egyben utasított titkár, hogy a részvételi jegy árában 5 frtot küldjön be.

A milleneumi kiállítás igazgatóságának felhívása folytán talajminták gyűjtésére s azoknak a

tem, én nem kutattam a szerzőt, hanem a közölt példányokat, mint olyanokat tekintetem, melyek azon kor irodalmi és nyelvészeti állapotára valami világot vethetnek. Közöltem a „Zöld Péter énekét“, mely a madéfalvi veszedelem idejéből maradt fenn és közöltem egy gnyudalt, mely a székely határőrsegnél divatba hozott német rendszert és nyelvet gnyulja ilyen formán:

Nincs van neked od túl kását
Pizom Isten üres hasát
Nem lehet elaluszik,
Nincsenkor csak pusulik. stb.

Hogy ki írta ezeket, valamint a füzet többi darabjait, azt nem kutattam.

Azon verses könyv legtöbb darabjának szerzője legid. Adorján Imre, volt székely határőr strázsamester, id. Adorján Imrének apja, kitől a család kezén több más irat is maradt s kiről a család tagjai, most már hagyomány útján tudják, hogy abban az időben ritka irástudó ember volt s mint ilyen a regement írásbeli ügyeit a legavatottabban tudta intézni. Maradt tőle több kéziratot és akkori időben nagyon drágán kötött könyv, melyek azonban idők folytán, az ahoz nem értő unokák kezén sajt és szalonna takaról, vagy kitörött ablaktányérok beragasztójául használtattak fel.

Legid. Adorján Imre éppen a múlt század 2-ik felében és ezen század elején strázsamesterkedett a székely határőröknel Menaságon.*) Kiről tehát majdnem egész bizonyossággal állithatjuk, hogy ő volt azon füzet több darabjának szerzője. De fia: id. Adorján Imre, csak másolta az apja verseit s meglehet azok közt másokét is.

Ennyit szükségesnek tartottam elmondani.

*) Meghalt 1832. január 13-án.

kiállításra való bemutatására az igazgatóság Madár Mihály felső népiskolai igazgatót kérte fel.

A titkár által előterjesztett megyei állattenyésztési szabályrendelet tervezetét az igazgatóválasztmány teljes szövegében elfogadta. Be fog terjesztetni a törvényhatósági bizottsághoz.

Bogos István felolvasásának folytatása az illető elfoglaltsága miatt a jövő gyűlésre halasztatott.

A folyó évi bikavásár március hó 20-ik napján fog megtartatni. A vásár intézésével az állattenyésztési szakosztály bízott meg.

A járási mezőgazdasági bizottságokba megválasztásra a következők hozattak javaslatba:

Az alsíki járásba Kovács Gergely és Tompos János rendes, Balázs Beniam és György Ignác póttagokul.

A felsíki járásba: Bara János és Szekeres Péter rendes, Székely András és Gidró István póttagokul.

A gyergyószentmiklósi járásba: Simon Balázs és Biró János rendes, id. Forika Ágoston és Márton Ferencz póttagokul.

A tölgyesi járásba: Ferenczi István és Vild József rendes, Deák János és Kóka Simon póttagokul.

A szövetkezeti uton való biztosítás tanulmányozására kiküldött bizottság a biztosítás ezen módját pártolja és igen czéla vezetőknek tartja. Ez okból ajánlja, hogy egy a megye területén létesítendő biztosító szövetkezet megalakítása iránt a törvényhatóságnál a szükséges lépések tétessenek meg. Igazgatóság a bizottság indítványához hozzájárul és a biztosítási szövetkezet létesítésére végett meg fogja tenni a szükséges lépéseket.

A megyei kertészeti és méhészeti vándortanító jelentését tudomásul vették s egyttal felkérlik a törvényhatósági bizottságot, hogy a tanítókat a tanfelügyelőség útján a fáskolák lelkiismeretes és pontos kezelésére utasítsassa.

Még néhány ügy elintézése után az ülés véget ért.

Fővárosi levél.

(A „Csiki Lapok“ saját tudósítójától.)

Budapest, március 3.

A lefolyt hétnek legnagyobb eseménye az Albrecht főherceg temetése volt — Bécsben. A monarchia másik felének — vagyis a mi felünknek — fő- és székvárosa néma, csendes kegyelettel adózott az osztrák-magyar hadsereg egyedüli tábornagya halálának. Igazán, ha nem láttuk volna az állami és középületeken lobogni azt az egyetlen fekete zászlót, s nem olvastuk volna az újságokban azokat a hideg, rövid tudósításokat, — bizony-bizony tán eszünkbe se jutott volna, hogy kinek a koporsóját helyezik el a bécsi kapuczinus barátok kriptájába.

Igy lehetett ez most egy éve Bécsben is, mikor itt Budapesten egy másik öreg ember temettek

A farsangot itt a fővárosban is eltemették annak rendje és módja szerint, voltak olyanok is, a kik hanvázó szerdán elmondották maguknak a pappal a „memento homo“, de csak azért, hogy két nap múlva egy jó soupé-csárdásban ismét megrázhassák porhüvelyeket.

A fényes „menza b.“ ugyanis most folyt le a terézvárosi kaszinó nagy termeiben a nagy bőjt 3-ik napján.

És milyen csudálatos, a budapesti sok-sok pap közül egyiknek sem jutott eszébe ezért a fiataloságot a kathedrából öszeszidni, megróni; — talán elfelejtették, nem jutott eszükbe ... vagy talán azért, mert a könnyelmű fiatalosággal egyetemben megrovásban kellett volna részesíteniök Wlassich, Dániel minisztereket is, no meg Wekerle Sándort, Csáky Albint, Apponyi Albertet, akik szintén ott mulattak. Ezek pedig nagy urak ám, ezeket nem lehet olyan könnyen leteremtétni.

A kereskedelmi miniszteriumban nem feledeztek meg a csiki-vasut építéséről s a fővonalnak építési terve már egészen elkészült. Egy kissé azonban drága portéka lesz ez a vasut s azt hiszem, hogy ha az ugynevezett „hadi czél“ nem siettette volna felépítését ennek a vonalnak, a csiki székelyek szép szeméért aligha felépítették volna.

Ez a vasuti vonal lesz ugyanis Magyarországnak a legköltségesebb vonala, mert olyan technikai nehézségekkel kell ott megküzdeni, amilyenekkel Magyarországon még nem kellett sehol, még a szintén nehéz munkács-beszikidi vonalnál sem.

Az igaz, hogy egyik legszebb és legbámulatra méltóbb látványossága lesz ez Erdélynek, a mi sok utast fog arrafelé vonzani, de ez a látványosság kilométerenként átlag véve 300.000 (háromszázezer)*) forintjába kerül az országnak. A vonal hosszúsága pedig 45 kilométer, tehát 12 millió forintnál többre fog kerülni ez a vasút.

Bizony egy kissé sok pénz, de hát vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy ennél sokkal többet elköltenek évenként a fényes katonagombokra, meg vak-töltésekre.

Talán nem lesz érdektelen a csikiak előtt sem az a biztos hír, hogy már a legközelebbi napokban kinevezik Straczinger Emil pénzügyigazgató helyett Székely-Udvarhelyre pénzügyigazgatónak. Skiz.

F A R S A N G.

Hangverseny és bál.**)

Alfalu, febr. 20.

Tekintetes szerkesztő ur!

Folyó hó 17-én az alfalvi olvasókör javára rendezett hangverseny és bál megérdemelné a terjedelmesebb megemlékezést, de tudva, hogy becses lapjának minden kis terére jelenleg mily nagy szükség van: engedje meg t. szerkesztő ur, hogy bár pár sorban emlékezzem meg az estély szereplőiről.

A műsor Jakabffy B. Miklósné által művészi előadott Székely Imre-féle ábránd zongora nyitányval vette kezdetét. Kiválóan szabatos előadása élénk tetszésben részesült.

Ez után Zomora Dániel plebános ur olvasott fel egy tréfás természetrajzi képet. Az élez- és szellemben gazdag felolvasás állandóan vig hangulatban tartotta a társaságot.

Kiválóan élvezetes volt a Voith Ferenczné által énekelt „Lilli keringő.” Az iskolázott, szép hanganyag és szabatos előadás szünni nem akaró tetszést, zajt idézett elő, a melynek engedve az előadó, még egy pár szép dalt énekelt el. Az éneket zongorán kísérte Jakabffy B. Miklósné a töle megszokott gyakorlottsággal.

Negyedszer következett egy dialóg a „Hipnotizmus” előadva Róth Mihályné és Balázs Gergely által. A dialóg is nagyon kiérdemelte azon tapsokat, melyekkel a közönség a szereplőket elhálmozta.

Végül tetszést aratott a program ötödik pontja is a „Hofi dal”, melyet Olajos Farkas ur dirigálása mellett énekelték: Székely Ferencz, Kaitár István, Székely András, Kaitár Károly, Pfeiffer Lajos, Pál Albert és Horváth Mihály.

Köszönetet mondunk Mikó Arpád udvarhelyi főispánnak, hogy ezen estélyre itteni lakásának termetét készségesen átengedte, melyeket válogatott közönség töltött meg és melyekben a táncznak a hajnali órák vetettek véget.

A négyeseket 24 pár tánczolta.

A bevétel meghaladja a 100 frtot; tehát méltán elmondhatjuk, hogy ezen estély ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült, a mit főképen a női rendezőknek, nevezetesen: Ávéd Jánosné, Jakabffy B. Miklósné, Kaitár Károlyné, Lőrincz Vilmosné, Olajos Farkasné, Rosdás Antalné, dr. Wettenstein Noéné és Voith Ferenczné urhölgyeknek lehet tulajdonítani.

P. J.

Jótekonycélú tánczestély.

Gy.-Békás, február 12.

A helybeli róm. kath. templom és a központi görög. kath. iskola alapja javára folyó hó 5-én tartott tánczvizgalmon a többféle felekezetekhez tartozó nagyszámú közönség estvéli 8-tól másnap reggeli 8 óráig megemlékezésre méltó egyetértéssel párosult jókedvvel mulatott.

Hogy a jótekonycél iránt közönségünk mily melegen érez és hogy mily áldozatkész magatartást tanúsított, igazolja az alábbi bevétel.

Összes bevétel 347 korona, költség 109 korona 88 fillér, tiszta bevétel 237 korona, 12 fillér.

*) Igen tisztelt szedő ur! Ön ugy látszik fél a nagy számoktól, mert múlt levelemben, mikor azt irtam, hogy a fővárosnak a hotakarítás többé került százezer forintjánál, ön pár ezret szedett. Ne vegye tehát rossz néven, ha most számokkal is, betűkkel is kiírom. Sok pár ezer forintot kívánva önnek, maradtam tisztelője

Skiz.

**) Lapunk múlt számából tárgyalmas miatt maradt ki. Szerk.

Felfűzettek dr. Lázár János 10, Haszán Machmed, Engel József, Balogh Lajos, Ferenczy István, id. Török Antal 4-4 koronát, Kuhn Vilmos, Nicolescu Aurél, Nicolescu Miltiade, Roth Albert és Ramonczal Remu: 2-2 koronát, Urziceanu János, Precup Sándor, Nagy Gyula, Gencsi Endre, Dregán Demeter, Bukur Miklós, Balázs Alajos, Wiwirszki József, Hendel Káhána, Kötősz Gergely és Vajdos Timár Todor 4-4 koronát, Lukács József 3, Wolf Rezső, Szöcs András, Ristitia Agoston, Lebel Osziás és Zélig Spilmán 2-2 koronát, I. C. Popovits, Popescu N., J. Joanesu, J. Corigescu és V. Marinescu 2-2 koronát, Kádbó József, Haim Dávid, Mózes Bakó, Gál Sándor tölgyes 1-1 koronát, Zakariás Kristóf 2 koronát, Debreczi József, Szvoboda Károly és Keil András Békás 66-66 fillért.

A nemesszivü felűzettek áldozatkészégükért fogadják hálás köszönetünket.

A bizottság nevében:

Miklós Lukács,

bálbizottság titkár.

Március 15.

A csikmegyei honvéd-egyesület évi rendes naggyűlését f. évi március hó 15-én itt városunkban fogja megtartani s ugyanakkor március 15-ikét is megünnepeli.

A csiksomlyói képezdei ifjúság a nagy napon szintén ünnepélyt tart gazdag és érdekes műsorral, melyet térszúke miatt csak lapunk jövő számában közölhetünk.

A csiksomlyói róm. kath. főgymnáziumi ifjúság a tanári testület vezetése mellett az 1848. március 15-iki események emlékére a dalkör és zenekar közreműködésével ünnepélyt rendez, melynek részletes műsorát a következő számban közli a rendezőség. Meghívók nem bocsátatnak ki, azért ezen az uton kívánjuk felhívni a hazafias érzelmű közönség becses figyelmét.

Gyergyó-Szentmiklós-on a „március 15-iki ünnep” rendező bizottsága f. hó 2 án gyűlést tartott, melyen az ünnep megtartását elhatározta s megállapította a programot. A programnak kiváló érdekességet fog kölcsönözni Kiss Antalnak, mint 1848-49-iki honv. őrnagynak felolvasandó emlékirata: „A csikszéki ezredről 1849-ben.” A felolvasáson kívül lesznek szavaltatok, továbbá a „Hilaria” és a „Polgári dalegylet” is közre fognak működni. Az előjelekből remélni lehet, hogy az ezen évi ünnep nem fogja közöngünket kétfelé osztani; a minek nagyon örvendhetünk, mert végtére is kétféle politikai vélemény megférhet egy ünnep keretében.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Adakozás a madéfalvi emlékalap javára közelebről a következő újabb adományokat vettük: Budapestről Császár Dénes m. kir. közoktatásügyi számvizsgáló urtól 5 frtot. Ezen összeghez járultak: Császár Dénes 1 frt 20 krral, Lipcsey József, Várdai Szilárd és Morelli Gusztáv 1-1 frttal, Hegedüs Aladár 50 krral, dr. Kampis János 30 krral. Csikszeredeből Müller József karmester 1 frtot küldött nevezett célra.

Jelen számunkban ki van mutatva 6 frt -- kr. Az eddigi gyűjtés 2446 frt 26 kr.

Főösszeg . . 2452 frt 26 kr.

Azaz: Kétezernégyszázötvenkét forint 26 kr.

Fogadják a nemes szivü adakozók a szent ügy nevében leghálásabb köszönetünket.

— Tea-estélyt rendeznek a csikszeredei intelligens fiatal emberek a csikszeredei korcsolya egyesület javára. Az estély folyó hó 9-én a „Romfeld” sörccsarnok helyiségeiben fog megtartani s az előjelekből ítélve a legkedélyesebb és egyuttal a korcsolya-egyesület javára a lehető legjövődelmesebb leend, pedig a résztvevők belépő díjat nem fognak fizetni. Honnan lesz hát a jövedelem? Annak a temérdek sültnek, tésztának, theának fagylaltnak stb. stb. étel- és italczikkeknél árából, melyeket a rendezőség által kibocsátott iveken, mint szives adományokat, az estélyen résztvenni akaró intelligens családok aláírás útján már biztosítottak, s melyeket az estélyen azok a szép aszszonyok fognak elárusítani, kiket rendezők kérésére Kövály Lászlóné ő nagysága volt szives az elárusítás fáradságos teendőire felkérni. És ez szép anyagi hasznót helyez a korcsolya-egyesület részére kiállításba, mert noha az étel- és italczikke árai valóságos potom összegekben is vannak megszabva,

a szép jövedelem nem maradhat el, hiszen az összes költségeket a rendezők hordozzák, s így az ételek és italok elárusításából befolyó összeg teljes egységében fog az egyesület pénztárába befolyjni. Az estély iránti érdeklődés már is nagy, melyet legkevésbé sem csökkenthetnek azok a kis városi pletykák, melyek rendesen a szépnek és jónak megromlására lennének hivatva, ha azokat számba lehetne venni. Különösen a meghívók kibocsátására nézve indított valaki olyan híreket, melyek az estély sikerét megromtani alkalmasoknak mutatkoztak, de a rendezők által felkértünk annak kijelentésére, hogy e hírek teljesen légből kapottak voltak, melyek hitelt nem érdemlően, nem is érthették és érhetik el rosszindulatu céljaikat: a közönségnek ez estélytől elriasztását.

— Kitüntetés. Györgyjakab Márton, lapunk kiadója a debreczeni országos tanszerkiállításon kiállított kiadványaiért elismerő oklevelet kapott.

— Áldozatkész község. A gyakran megújuló tüzesetek arra indíták Gyergyó-Szentmiklós nemesen gondolkodó képviselőtestületét, hogy az anyagi vagyon megvédésére lehető legczélsezerübb intézkedéseket tegyen. Ugyanezért Walszer Ferencz budapesti gépgyárostól közel 5000 frt értékű szivattyu és egyéb tüzoltószereket vásárolt. Nem mulaszthatjuk el e helyen örömmel említeni, hogy a megrendelt tüzoltószerek ugy használhatóságuk, mint kemény szerkezetük és csinos kiállításuk által a várakozásnak minden tekintetben kitünően megfeleleltek. A tüzoltószerek bevásárlásánál 10% árengedésben is részesült a község. Midőn a derék elöljáróság és képviselőtestületnek valóban nemes áldozatkészégeért e helyen is hálás köszönetet mondunk, egyuttal tisztelettel kérjük a friss erőben lévő tüzoltó egyesület, hogy nemes hivatásának megfelelő, lehetőleg oda hasson, hogy a képviselőtestület, valamint a lakosság várakozásainak minden tekintetben megfeleljen. Dr. Tiltseher Ede tüzoltóegyleti főparancsnok szakképzettsége és hivatottsága, valamint a derék parancsnokság és lelkesülő, hivatott tüzoltóink, kik az elmúlt bálon szép egyenruhákban magukat bemutatták, a legszebb reménnyel és megnyugvással kecsegtetnek. Remélhetőleg még a tél folyamán szakszerű elméleti oktatásban részesülnek alsóbb parancsnokaink, hogy tavasszal, a gyakorlatok megkezdésekor, szakképzett egyének álljanak az egyes csapatok előtt. Midőn fáradozásaikhoz kitartást kívánunk s a nemes községnek ismétellen köszönetet mondunk, óhajtjuk, hogy minél kevesebb tüzvész érje községünket, hogy tüzoltószereink a gyakorlatokat kivéve, — a szertárba heverjenek.

— A gazdasági egyesület tagjainak figyelmébe. 3 darab Langshan-féle fajkakas a gazdasági egyesület tenyészetéből folyó év tavaszán kiosztásra kerül. Ugyancsak ezen fajta tojásai is kieserélhetők közönséges tojásokért. A gazdasági egyesület azon tagjai, kiknek ilyenekre szükségük van, jelentkezhetnek Madár Mihály felső-népiskolai igazgatónál.

— Segély. A gyergyószentmiklósai képviselőtestület f. hó 1-én tartott gyűlésén egyhangu határozat alapján évi 600 ft segélyt szavazott meg a helybeli örmény egyháznak; így meg van oldva azon ügy, mely a képviselőtestületet az előző gyűlésen két pártra osztotta.

— Szerk. üzenetek. Többeknek. A hozzánk beküldött számadásokat és egyéb czikkeket térszúke miatt csak a jövő számban fogjuk közölni. Türelemet kérünk. — Tudakozónak. Mephistopheles szemelvény közlésére nem vállalkozhatunk.

— Olvasóink figyelmébe. Midőn a nagyközönség figyelmét Ungvary László czeglédi hírneves gyümölcsfa iskolájának mai számunkban közzé tett hirdetésére felhívniánk, különösen kiemeljük, hogy nevezeteln a százezerekre menő mindenféle nemes csemetén felül még mintegy 1.500.000 darab 1-2-3 éves gyümölcsfa vadoncz van eladásra készen, még pedig: körte, alma, birs, douczin, paradicsom, sziva, prunusz-myrobolana, Saint-Julien, besztercei-szilva, eper, saj-meggy, sárga-baraczk, mandula, és kőkényből.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. BOCSKORBÉLA.

FOMUNKATÁRS GYERGYÓBAN:

HOCHSCHILD LAJOS.

KIADO- és LAPTULAJDONOS:

GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

NYILTTÉR.)*

Köszönet nyilváníts.

Alóírtak, mint szülők, ezen uton is dr. Filep Sándor járási orvos urnak, leányunk Annának, csikszépvízi posta- és távirtdagyakornoknak, háromszoros tifusz betegsége alatt három hónapon át tanúsított odaadó, áldozatkész és semmi fáradságot nem kímélő gyógykezeléséért leghálásabb és legőszintébb köszönetüket fejezik ki.

*Füzus Péter és neje
Nuridsán Mari.*

Nyilatkozat.

Alóírtak a „Csiki Lapok“ 9-ik számában Közönség köréből rovatában megjelent reánk vonatkozó nyilatkozatra a legjobb tudomásunk szerint kinyilvánítjuk, hogy Müller János és neje Fodor Klára a nekünk fölmutatott 431/1890. számú esketési bizonyítvány szerint is törvényes házasságban élnek. Megjegyezni kívánjuk azt is, hogy nevezettek eddig a szépvízi társaságokban előnyösen ismertettek és a becsületökre szórt rágalmak legkevésbé sem gyengítették azon tiszteletet, melyet kiérdemeltek.

Csik-Szépvíz, 1895. márczius 3-ik.

*Weissmantel Vilmos.
Szébeny Péter.*

Mint hogy a „Csiki Lapok“ f. évi 9. számában „Tüzoltók táncmulatsága“ cím alatt megjelent közlemény második bekezdésének negyedik pontját többen határozottan reám vonatkozóan mondják, kötelességemnek ismerem kijelenteni, hogy az abban foglalt állítások teljesen valótlanok. és azért az előttem eddigelé ismeretlen cikkirót aljas rágalmazónak tekintem.

Gyergyó-Szentmiklós, 1895. márczius hó.

Kuncz Kornél.

*) E rovat alatt megjelentekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Eladó

Csikmadarason jó forgalmu helyen (az országot mentén) egy beltelek a hozzátartozó gazdasági épületekkel. A telken van tekepálya is, vendéglőnek vagy kereskedesnek nagyon alkalmas. Ezen telken a jelenlegi bolthelyiség teljes berendezésével családi viszonyok miatt szintén eladó. Kinél? Megmondja e lap kiadóhivatala.

M e g h i v ó.

A „Kisbirtokosok országos földhitel-intézetével szövetséges gyergyói első mezőgazdasági előleg-egylet mint szövetkezet“

X. évi rendes közgyűlését

1895. márczius 14-én csütörtökön d. e. 9 órakor

Ditróban, az iskolaépület nagy termében tartja meg,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Igazgatósági jelentés az 1894. évi üzlet eredményéről.
3. Felügyelő bizottsági jelentés, s ennek alapján
4. a beterjesztett zárszámadások felülvizsgálása és a felmentvény megadása.
5. A felügyelő-bizottság választása.
6. Esetleges kérelmek elintézése és indítványok *)

*) A közgyűlés tárgyai: 60. §. h. az igazgatóság és felügyelő-bizottság javaslatai; valamint bármely egyleti tagnak indítványa, ha az a közgyűlést megelőzőleg 14 nappal az igazgatóságnak írásban be lett adva.

Gyergyó-Ditróban, 1895. február hó 10-én.

Az igazgatóság.

Tartozik. (Vagyon.)

VAGYON MÉRLEG-SZÁMLA.

(Teher.) Követel.

Fő-könyv lapsz.	Tartalom	Összeg o. é.		Fő-könyv lapsz.	Tartalom	Összeg o. é.	
		frt	kr			frt	frt
207	Pénzmaradvány .	216	82	24	Részvénytőke	68117	36
44	Váltótárca .	108215	55	93	Tartalékalap	12270	91
55	Kötelezvények . . .	5796	—	27	Takarékbetét tőkésített kamataival együtt	26852	73
8	Előre fizetett házbér	17	50	183	Különféle hitelezők	99	83
20	Ügyvédi költségek	175	56	302	Fel nem vett % osztalék 1893-ról	122	03
23	Kamathátrálékok . . .	282	30	53	Átmeneti kamatok .	1525	99
83	Előre felvett tiszti fizetések	79	16	113	Részvény átírási bélyegilleték	2	47
200	Értékpapír	200	—	18	Befizetendő tőke-kamatadó	74	2
101	Felszerelések .	300	67		Nyeremény-egyenleg	6218	22
		115283	56			115283	56

Gyergyó-Ditróban, 1894. december 31.

Szathmáry János, s. k.
ig. elnök.

Puskás Antal, s. k.
Gaál Miklós, s. k.

Vendl Aladár, s. k.

Ferencz András s. k.

Egartner Lajos, s. k.
h. üzletvezető.

Fülöp István, s. k.
alelnök.

Dobribán János, s. k.

Köllő János, s. k.

Bajkó Gyula s. k.

Lázár János s. k.

Ezen Vagyonmérleg, nyereség és veszteség, valamint forgalmi kimutatás számlákat az üzlet fő- és segédkönyveivel tételenként összehasonlítottuk, azokat teljesen egybevágóknak találtuk.

Gyergyó Ditróban, 1895. február 10-én.

Takó János, s. k.
f. biz. tag.

Lukács János, s. k.
felügyelő biz. elnök.

Barabás Rajmond, s. k.
felügy. biz. jogzó.